

Stockholms kommun

Beslut för gymnasiesärskola

efter tillsyn i Stockholms hotell & restaurangskola,
gymnasiesärskola belägen i Stockholms kommun

Tillsyn i Stockholms hotell & restaurangskola, gymnasiesärskola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Stockholms kommun under våren 2016. Stockholms hotell & restaurangskola, gymnasiesärskola besöktes av Skolinspektionen den 8 april 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat för skolan saknas i Skolverkets nationella statistik (SIRIS). Skolan har inte inkommit med någon sammanställning över samtliga elevernas kunskapsresultat.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist konstaterad	
3. Arbetsplatsförlagt lärande	Ingen brist konstaterad	
4. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
5. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
6. Förutsättningar för lärande och trygghet	Föreläggande	2016-11-28
7. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2016-11-28

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att det finns brister i gymnasiesärskolans systematiska kvalitetsarbete. Kvalitetsarbetet behöver innehålla en uppföljning av enhetens kunskapsresultat samt en uppföljning av enhetens resultat gällande trygghet och studiero. Vidare behöver kvalitetsarbetet innehålla en analys av resultaten och de beslutade utvecklingsåtgärderna ska ha en koppling till analysen. Gymnasiesärskolan behöver också dokumentera det systematiska kvalitetsarbetet.

Tillsynen visar även på att elevhälsan i gymnasiesärskolan inte är utformad så att elevhälsans samtliga kompetenser kan arbeta förebyggande och hälsofrämjande för skolans elever. Den psykologkompetens som finns tillgänglig i elevhälsan deltar inte i det förebyggande och hälsofrämjande arbetet utan arbetar nästan enbart med enskilda elevutredningar.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stockholms kommun att senast den 28 november 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling. Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet. Det finns en välfungerande samverkan med arbetslivet.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Stockholms kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan används främst förebyggande och hälsofrämjande, för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. (för utbildning som påbörjats före 1 juli 2013 gäller 2 kap. 25 § skollagen; Lpf94, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektors ansvar/för utbildning som påbörjats efter 30 juni 2013 gäller 2 kap. 25 § skollagen; Läroplan för gymnasiesärskolan 2013, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete innefattar även psykologiska insatser för att stödja elevernas utveckling mot målen för utbildningen.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan vid gymnasiesärskolan inte är organiserad så att samtliga kompetenser inom elevhälsan arbetar förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Skolan har möjlighet att anlita en psykolog vid behov, men psykologen deltar inte i det förebyggande elevhälsoarbetet på skolan. Elevhälsoarbetet förutsätter också en hög grad av samverkan mellan elevhälsans olika kompetenser och övrig personal, vilket försvåras av att psykologen endast inkallas vid mer tillfälliga behov.

Enligt skollagen ska elevhälsan främst arbeta förebyggande och hälsofrämjande, och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

I intervju med skolans elevhälsa framkommer att psykolog endast anlitas vid behov och att det främst sker vid utredningar. Det framkommer även att psykologen inte ingår i skolans elevhälsoteam eller genomför något förebyggande eller hälsofrämjande arbete. Detta bekräftas av rektor som i intervju säger att skolan inte har reflekterat över psykologens delaktighet i det hälsofrämjande och förebyggande arbetet. Rektorn uppger att ingen i elevhälsan eller av lärarna har uttalat ett behov av att ha en psykolog.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten i Stockholms hotell- och restaurangskola, gymnasiesärskolan, inte uppfyller författningarnas krav föreläggs Stockholms kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Analysen ska omfatta hela utbildningen och inte avgränsas till exempelvis resultat enbart i gymnasiegemensamma ämnen, utan ska också omfatta uppföljning av resultat i från lärande som sker på arbetsplats (APL). Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Stockholms kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (för utbildning som påbörjats före 1 juli 2013 gäller 1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lpf94, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektors ansvar/för utbildning som påbörjats efter 30 juni 2013 gäller 1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Läroplan för gymnasiesärskolan 2013, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (för utbildning som påbörjats för 1 juli 2013 gäller 4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lpf94, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektors ansvar/för utbildning som påbörjats efter 30 juni 2013 gäller 4 kap. 4–7 §§ skollagen; Läroplan för gymnasiesärskolan 2013, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (för utbildning som påbörjats före 1 juli 2013 gäller 4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lpf94, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektors ansvar/för utbildning som påbörjats efter 30 juni 2013 gäller 4 kap. 4–7 §§ skollagen; Läroplan för gymnasiesärskolan 2013, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.6 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektor ska tillsammans med lärare och övrig personal bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete för skolenheten, det vill säga;
- Följa upp gymnasiesärskolans verksamhet och resultat samt trygghet och studiero.
- Analysera det som framkommer i uppföljningen och utifrån detta besluta om nödvändiga utvecklingsåtgärder.
- Följa upp genomförda utvecklingsåtgärder i syfte att säkerställa att de har bidragit till en förbättrad utbildning och en trygg miljö där eleverna ges möjlighet att nå de nationella målen.
- Dokumentera det systematiska kvalitetsarbetet.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att gymnasiesärskolan inte uppfyller författningarnas krav vad gäller uppföljning av kunskapsresultat, analys av vad som påverkat grundsärskolans kunskapsresultat och utifrån denna analys besluta om utvecklingsåtgärder. Skolinspektionen bedömer även att det inte sker någon dokumenterad uppföljning av trygghet och studiero specifikt för gymnasiesärskolan. Gymnasiesärskolan uppfyller inte heller författningarnas krav gällande dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet. Enligt skollagen ska rektorns arbete med att kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen dokumenteras.

I samband med tillsynen har Skolinspektionen tagit del av "Verksamhetsberättelse 2015 för Stockholms Hotell- och restaurangskola Enhet B", "Verksamhetsplan 2016 för Stockholms Hotell- och restaurangskola Enhet B". Skolinspektionen har även tagit del av dokumentet "uppföljning av resultat gymnasiesärskola Stockholms stad 2014/15" som skolan skickar in till Stockholms kommun. Vid granskning av denna dokumentation framgår att det inte finns angivet några kunskapsresultat för gymnasiesärskolan. Skolinspektionen kan i dokumentationen inte heller utläsa någon uppföljning av tryggheten och studieron vad gäller gymnasiesärskolan. Rektorn säger i intervju att det hittills mest har handlat om resultatuppföljning och att de inte har kommit till analys och åtgärder ännu. I svar på Skolinspektionens protokoll skriver rektorn att: "betygsstatistik är problematiskt att följa upp på gymnasiesärskolan år från år eftersom man där inte kan sträva efter ständigt höjda betygsresultat för gruppen som helhet, då individerna som går där har så olika förutsättningar och inlärningshinder. Däremot är det viktigt att följa upp att eleverna får utmaningar så att de kan nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling."

Av dokumentgranskningen framgår att de framtagna utvecklingsåtgärderna främst gäller gymnasieskolan. I verksamhetsberättelsen finns en dokumenterad åtgärd för gymnasiesärskolan år 2015, att "läroplanen för gysär – 13 ska implementeras fullt ut". I verksamhetsplanen finns ett par mål som uttryckligen omfattar gymnasiesärskolan. Dessa mål rör att elever på gymnasiesärskolan får extra hjälp inför apl (arbetsplatsförlagt lärande) och att det sker en anpassning av apl-platser för eleverna samt att matriser ska användas som bedömningsstöd. Även lärare säger i intervju att apl är det som skolan har kollat mest på när det gäller utvärdering av verksamheten.

Sammantaget kan sägas att eftersom underlaget från uppföljningen är bristfälligt så bedömer Skolinspektionen att det saknas ett tillräckligt underlag för att genomföra en analys av resultaten. Brister i analysen och dokumentation av denna gör att det kan bli otydligt för personal vad som ska prioriteras och utvecklas, när och hur olika insatser ska genomföras och vem som ansvarar för vad. Det blir därmed svårt att utvärdera om insatta åtgärder är adekvata eller om andra åtgärder skulle behöva vidtas för att utveckla utbildningen. Dokumentationen av det systematiska kvalitetsarbetet behöver förbättras för att tydligare visa vad som behöver utvecklas, varför och på vilket sätt.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten i Stockholms hotell- och restaurangskola, gymnasie-särskolan, inte uppfyller författningarnas krav föreläggs Stockholms kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen genomförs på ett sådant sätt att varje elev utifrån sina behov och förutsättningar ska utvecklas så långt som möjligt mot läroplanens mål, och stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. Undervisningen ska utformas och genomföras så att eleverna ges möjligheter att nå de nationella kunskapskrav och kravnivåer som finns för respektive ämne och ämnesområde som eleven läser, det vill säga såväl gymnasie-gemensamma ämnen som programgemensamma ämnen inom nationella program, samt ämnen och ämnesområden inom individuella program.

I detta ingår att läraren ger ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas tillit till den egna förmågan och vilja att lära. Läraren utgår från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inlärn timer och för sitt arbete i skolan, och låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå läroplanens mål och de nationella kunskapskrav och kravnivåer som finns för respektive ämne och ämnesområde får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Detta avser samtliga ämnen och ämnesområden som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen inom nationella program, samt ämnen och ämnesområden inom individuella program. Det kan också omfatta undervisning som är förlagd till arbetsplats (APL).

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan ytterligare kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att anpassa utbildningen, genom till exempel färdighetsträning, specialpedagogiska insatser, särskilda hjälpmedel eller utrustning, digital teknik med anpassade programvaror, eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma inom ramen för undervisningen, genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Arbetsplatsförlagt lärande

Skolan ska se till att elever på nationella program ges arbetsplatsförlagt lärande (APL) i minst 22 veckor under ledning av en handledare som har de kunskaper som krävs för uppdraget. APL är en central del i alla nationella program, då denna ska bidra till att eleven lär sig yrkeskulturen och blir en del av gemenskapen på en arbetsplats. Skolan ska ha kvalitetssäkrat arbetsplatsen så att eleven har reell möjlighet att nå de kunskaper som eleven är avsedd att uppnå och följa upp att så också sker. Handledaren är en central aktör i detta, och behöver förutom kunskaper inom yrket också ha kunskaper om de mål som eleven ska uppnå så eleverna får adekvata arbetsuppgifter.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskapsutveckling utifrån de nationella kunskapskrav och kravnivåer som finns för respektive ämne och ämnesområde, och i sin bedömning även beaktar sådana kunskaper som en elev har tillägnat sig på annat sätt än genom den aktuella undervisningen. Vidare ger läraren eleven och dess vårdnadshavare information om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas, samt vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskrav och kravnivåer och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. I gymnasiesärskolans ämnen sätts betyg som grundar sig på gymnasiesärskolans kunskapskrav. Om en elev har läst ett ämne enligt gymnasieskolans kursplaner, tillämpas gymnasieskolans kunskapskrav. Om en elev läser ämnesområden sätts inga betyg, istället bedömer och utvärderar läraren elevens kunskaper utifrån krav för grundläggande kunskaper och för fördjupade kunskaper med hänsyn till varje elevs individuella förutsättningar. Efter avslutad utbildning på nationella och individuella

program får elever ett gymnasiesärskolebevis om sin utbildning, som innehåller information om programmet, ämnesområden eller kurser som eleven har läst, betyg, elevens arbetsförlagda lärande och gymnasiesärskolearbetet.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas skolmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska exempelvis se till att eleverna inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga utrymmen på skolan som exempelvis skolgård, skolbibliotek, grupprum. Det kan också avse miljöer utanför skolan men som ingår i skolans verksamhet, exempelvis på arbetsplats (APL). Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

På Skolinspektionens vägnar

Mathias Ljungström
Beslutsfattare

Johan Juffermans
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Stockholms hotell & restaurangskola, gymnasiesärskola

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmannens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Stockholms hotell & restaurangskola, gymnasiesärskola

Verksamheten vid Stockholms hotell- och restaurangskola omfattar två skolformer, gymnasieskola och gymnasiesärskola. Denna tillsyn omfattar endast gymnasiesärskolan. Gymnasiesärskolan har vid tidpunkten för tillsynen 16 elever. Gymnasiesärskolan erbjuder det nationella hotell- och restaurangprogrammet.

Gymnasiesärskolan ligger i samma lokaler som gymnasieskolan. Gymnasiesärskolan leds av en rektor som även ansvarar för vissa delar av gymnasieskolan. Skolan, som är specialbyggd för undervisning på restaurangprogrammet ligger i stadsdelen Johanneshov, intill Globen, och inrymmer flera restauranger och mindre serveringar där eleverna serverar och lagar mat till besökare. Gymnasiesärskolan flyttades till Stockholms hotell- och restaurangskola från Lindeparkens Gymnasiesärskola inför läsåret 2011/12.